

17.11.2015

Eduskunnan talousvaliokunta
TaV@eduskunta.fi

Lausunto luonnoksesta HE 88/2015 vp hallituksen esitykseksi lain 945/2009 kumoamisesta ja lain 1062/1993 muuttamisesta

Eduskunnan talousvaliokunta on pyytänyt Päivittäistavarakauppa ry:ltä lausuntoa otsikkoasiassa. Päivittäistavarakauppa ry (PTY) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

PTY kannattaa esitystä vähittäiskaupan sekä parturi- ja kampaamoliikkeen aukioloajoista annetun lain kumoamiseksi sekä uuden 5 §:n lisäämistä sopimattomasta menettelystä elinkeinotoiminnassa annettuun lakiin. Sääntelyn purkaminen tältä osin on tervetullutta kilpailu- ja kuluttajapolitiikkaa. Näkemyksemme mukaan elinkeinonharjoittajan tulee voida päättää aukioloajat vapaasti kuten esimerkiksi Ruotsissa, Tanskassa ja Virossa.

Myös kuluttajat arvostavat aukiolojen vapauttamista. Tuoreen tutkimuksen¹ mukaan 71 % kuluttajista on pitänyt hyvänä sitä, että ruokakaupat saavat olla sunnuntaisin auki ympäri vuoden. 69 % tutkimukseen vastaajista kannattaa sitä, että ruokakaupat saisivat itse päättää aukioloajoistaan.

Tällä hetkellä aukiololaki jakaa vähittäismyymälät myyntipinta-alan perusteella kolmeen eri kategoriaan (enintään 100 m², enintään 400 m² ja yli 400 m²). Kussakin kategoriassa lain sallimat aukioloajat ovat erilaiset. Sääntelytapa on ollut ongelmallinen alan kilpailuneutraliteetin ja yhdenvertaisuuden kannalta. Lisäksi nykylaissa on lukuisa joukko muita kaupan toimialan sisäisiä soveltamisalan poikkeuksia sekä viikonloppujen ja juhlapyhien aukioloaikoja koskevia erityissäännöksiä.

Nykylain mukainen poikkeuslupakäytäntö on johtanut kilpailuneutraliteettiongelmiin, kun poikkeuslupia on myönnetty joihinkin kaupunkeihin ja kaupunginosiin ja toisiin ei. Aukiolojen vapauttaminen poistaisi poikkeuslupiin liittyvän byrokratian sekä hallinnollisen kuormituksen ja mahdollistaisi kuluttajakysyntään vastaamisen paikallinen markkinatilanne huomioon ottaen.

Esitetyt lainmuutokset tulevat jossakin määrin asettamaan haasteita kioskien ja pienten lähikauppojen kilpailukyvyille, kun keinotekoiset neliörajat kaupan aukiolon

¹ Suomi syö 2015 - Pt-kaupan ajankohtaiset kysymykset. Taloustutkimus Oy, syyskuu 2015.

17.11.2015

määrittäjinä poistuvat. PTY toivookin, että hallitus omalta osaltaan ryhtyy toimenpiteisiin, jotta ruokakaupan palveluverkosto säilyy elinvoimaisena koko maassa.

Lainsäätäjä voi tehokkaasti edistää tervettä kilpailua päivittäistavarakaupassa ja vaikuttaa pienten yksiköiden kannattavuuteen mm. purkamalla myynnissä olevaa tuotevalikoimaa koskevia rajoituksia. Pienet myymälät hyötyisivät mietojen viinien ja kuluttajalle turvallisiksi määriteltyjen reseptivapaiden lääkkeiden myynnin sallimisesta ruokakaupoissa. Erityisesti Alkon sijoittumisen vaikutus pt-kaupan asiakasvirran ohjaamiseen on merkittävä. Mietojen alkoholijuomien vähittäismyynnin vapauttaminen vähentäisi tehokkaasti alkoholin vähittäismyyntimonopolista päivittäistavarakaupan kilpailulle aiheutuvaa haittaa. Uudistus voitaisiin toteuttaa hallitusti vaiheittain vapauttamalla ensin alle 5,5 % sisältävien alkoholijuomien vähittäismyynti.

Kunnioittavasti

Päivittäistavarakauppa ry

Kari Luoto
toimitusjohtaja

Janne Koivisto
lakimies